

**Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów – Propozycje Europejskiego Komitetu Regionów
w związku z programem prac Komisji Europejskiej na 2021 r.**

(2020/C 324/03)

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

uwzględniając:

- dostosowany program prac Komisji na 2020 r.⁽¹⁾,
- protokół o współpracy z Komisją Europejską z lutego 2012 r.,
- priorytety KR-u na pięcioletnią kadencję (2020–2025),

zachęca Komisję Europejską, by w ramach swego programu prac na 2021 r.:

1. Położyła większy nacisk na dobrostan społeczny i zrównoważenie środowiskowe w ramach modelu społecznej gospodarki rynkowej i realizacji oenzetowskich celów zrównoważonego rozwoju w odpowiedzi na alarmujące skutki kryzysu COVID-19.
2. Zadbała o to, by strategia wychodzenia z pandemii była w pełni zgodna z celami Zielonego Ładu i ze zobowiązaniami UE w ramach porozumienia paryskiego, a jednocześnie skupiała się na ochronie zdrowia obywateli Europy i przywróceniu wzrostu gospodarczego w UE. Przyjmowane przepisy klimatyczne muszą w pełni uznawać zróżnicowanie geograficzne, gospodarcze i społeczne terytoriów Europy i wzmacniać zasadę wielopoziomowego sprawowania rządów w ramach przemian prowadzących do neutralności klimatycznej.
3. Współpracowała z KR-em, by zwiększyć dostrzegalność takich działań dzięki *lokalnemu wymiarowi Zielonego Ładu* i by pozyskać dla nich wsparcie publiczne.
4. Uwzględniła wymiar zdrowia w Zielonym Ładzie, przez promowanie zdrowego stylu życia wszystkich obywateli, dalsze analizowanie istniejących już powiązań i synergii między zdrowiem, środowiskiem, energią, gospodarką, miejscami pracy, konkurencyjnością i ochroną klimatu, a jednocześnie zaproponowała jasną strategię pozwalającą po zakończeniu pandemii budować odporne obszary, gospodarkę i społeczeństwo w ramach przyjętych przez ONZ celów zrównoważonego rozwoju.
5. Podjęła dalsze kroki w kierunku ograniczania obciążeń władz krajowych, regionalnych i lokalnych podczas podejmowanych przez nie wysiłków w walce z kryzysem COVID-19 i skorzystała z wszelkich dostępnych funduszy, by wyjść naprzeciw potrzebom europejskich systemów ochrony zdrowia. Szybkie rozprzestrzenianie się wirusa stało się ogromnym obciążeniem zarówno dla ochrony zdrowia, jak i opieki społecznej, a jednocześnie trzeba się również przygotować na „drugą falę”. W planowaniu transgranicznego reagowania na pandemię należy wspierać regionalne sztaby kryzysowe obejmujące wszystkie poziomy władzy. Sztaby te reagowałyby na bieżącą sytuację sanitarną i nie ograniczałyby swoich działań do granic państw.
6. Współpracowała z KR-em na rzecz poszerzenia wiedzy i potencjału instytucji zarządzających w celu jak najlepszego spożytkowania możliwości wynikających z Zielonego Ładu, a jednocześnie zachęcała do bardziej bezpośredniego dostępu władz lokalnych i regionalnych do funduszy UE, by zrealizować cele Zielonego Ładu. Przy tym powinna szczególnie wspierać obszary przygraniczne poprzez szybsze wprowadzenie europejskiego mechanizmu transgranicznego (ECBM).
7. Promowała Pakt na rzecz klimatu jako wspólne przedsięwzięcie pozwalające wzmocnić współpracę między władzami lokalnymi i regionalnymi, instytucjami europejskimi i obywatelami, by walczyć ze zmianą klimatu i z kryzysem gospodarczym wywołanym przez pandemię COVID-19, i jako punkt odniesienia dla wszystkich zainteresowanych podmiotów w procesie przygotowania i wdrożenia lokalnych paktów na rzecz klimatu i wymiany najlepszych sposobów postępowania.
8. Stworzyła forum ekologicznej naprawy gospodarczej, w ramach którego mogłyby współpracować KR, Komisja Europejska, władze lokalne i regionalne oraz inne zainteresowane podmioty w celu wdrażania Zielonego Ładu w nowych ramach odbudowy gospodarczej po pandemii COVID-19.

⁽¹⁾ COM(2020) 440 final.

9. Zadbala o to, by ambitny cel zerowego zanieczyszczenia – na rzecz środowiska wolnego od toksyn – przewidziany w Zielonym Ładzie, pozostał zasadniczą częścią zielonej odbudowy. Ambitny plan działania dotyczący zerowego zanieczyszczenia wody, powietrza i gleb jest nieodzowny, w szczególności z uwagi na to, że przełoży się on na ochronę zdrowia.
10. Przyjęła ambitniejsze cele w związku z przyszłą strategią UE na rzecz ochrony różnorodności biologicznej, by powstrzymać jej utratę i pozwolić UE wieść prym na świecie w ochronie i przywracaniu tej różnorodności, która ma zasadnicze znaczenie dla przeciwdziałania przyszłym pandemiom i ograniczania ich skutków. Należy także dążyć do szybkiego wdrożenia europejskiej strategii leśnej, by zagwarantować stosowanie odpowiednich mechanizmów w celu wymiany najlepszych sposobów postępowania i ich powielania.
11. Promowała zrównoważoną i lokalną produkcję żywności podczas wdrażania inicjatyw ogłoszonych w ramach strategii od pola do stołu, chroniąc w ten sposób różnorodność biologiczną, gleby, wody, ekosystemy morskie i dbając o dobry poziom dochodów dla rolników UE i zapewniając producentom rolnym uczciwe ceny rynkowe na uczciwej pozycji rynkowej poprzez dostosowanie produkcji do popytu na rynku w sposób ogólnie wiążący, w szczególności w sytuacji kryzysu na rynku. Należy także zapewnić wsparcie dla rolników i obszarów wiejskich we wprowadzaniu niezbędnych zmian strukturalnych, pozwalających na przejście do zrównoważonych systemów żywnościowych.
12. Opracowała plan działania na rzecz wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych, który przyczyni się do wzmocnienia społecznego wymiaru UE i złagodzenia skutków trwających przemian ekologicznych i cyfrowych. KR podkreśla, że wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych ma istotny aspekt terytorialny i że tablica wyników zawierająca wskaźniki społeczne, która obecnie odzwierciedla jedynie średnie krajowe, powinna zostać uzupełniona o dodatkowe dane regionalne.
13. Uwzględniła w planie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych europejską gwarancję dla dzieci skierowaną przeciwko ubóstwu i wykluczeniu dzieci w UE.
14. Zbadala potencjał gospodarki społecznej i przygotowała „plan działania na rzecz gospodarki społecznej”, którego zasady zostałyby włączone w różne strategie społeczno-gospodarcze Unii Europejskiej, co przełożyłoby się na bardziej ekologiczne i sprawiedliwe przemiany i na plan odbudowy po pandemii COVID-19 całkowicie niwelujący pokaźne różnice w systemach oświaty, umiejętnościach i miejscach pracy, priorytetowo traktujący bezrobocie młodzieży i promujący równowagę płci.
15. Przedstawiła plan ambitnej reformy paktu stabilności i wzrostu, uwzględniający cel w zakresie zrównoważonych finansów publicznych i doświadczenia wynikające z kryzysu wywołanego pandemią COVID-19.
16. Pomogła pozyskać inwestycje publiczne i prywatne, które mogłyby mieć konkretny wpływ na gospodarkę realną na poziomie lokalnym i regionalnym, uwzględniając przy tym szczególną sytuację regionów najbardziej oddalonych.
17. Zaproponowała w trybie pilnym głęboką reformę europejskiego semestru i zarządzania gospodarczego UE na rzecz przejrzystego, inkluzywnego i demokratycznego procesu. Silny związek Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności z europejskim semestrem zwiększa pilną potrzebę przeprowadzenia reform w celu uniknięcia dalszej centralizacji i podejścia odgórnego w planach naprawczych oraz w celu priorytetowego traktowania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej między państwami członkowskimi i w ich obrębie oraz dążenia do wysokiej jakości inwestycji publicznych niezbędnych do trwałego ożywienia gospodarczego w UE. Zreformowany europejski semestr, jako ogólna europejska strategia gospodarcza wdrażająca cele zrównoważonego rozwoju w całej UE, powinien uwzględniać zasady partnerstwa i wielopoziomowego sprawowania rządów oraz wymiar terytorialny, zgodnie z propozycją KR-u w sprawie kodeksu postępowania dotyczącego udziału w semestrze europejskim władz lokalnych i regionalnych na szczeblu krajowym oraz Europejskiego Komitetu Regionów na szczeblu europejskim.
18. Zajął się szczególnym narażeniem europejskich łańcuchów wartości na kryzysy, obnażonym przez pandemię COVID-19; określiła najsłabsze ogniwa i zdywersyfikowała źródła w łańcuchach dostaw UE, ograniczając ich zależność od pojedynczych krajów, w zrównoważony sposób wzmacniając europejskie zaplecze przemysłowe oraz zabezpieczając strategiczną autonomię przemysłową UE; stworzyła strategię dotyczącą klastrów, jako centralną część wszelkich przemysłowych strategii politycznych UE, tak by wzmocnić rozwój europejskich światowej klasy klastrów łączących klastry, sieci i ekosystemy regionalne.

19. Nalegała na lepsze wdrażanie rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju (TSD) w umowach handlowych UE i skupiła się na poprawie społeczno-gospodarczych i terytorialnych skutków umów handlowych, w tym przyszłej umowy z Wielką Brytanią, przez przeprowadzenie bardziej szczegółowych analiz sektorowych i geograficznych, przy jednoczesnym wzmocnieniu warunkowości TSD w umowach o wolnym handlu. KR zgadza się z Komisją Europejską, że wolny, sprawiedliwy i otwarty handel może funkcjonować jedynie z silną i skuteczną Światową Organizacją Handlu (WTO), i popiera zamiar rozpoczęcia kompleksowej inicjatywy na rzecz reformy WTO.
20. Zadbała o pełne angażowanie władz lokalnych i regionalnych w przygotowanie i wdrażanie umów partnerstwa i programów na lata 2021–2027.
21. Zadbała o to, by większa elastyczność w wykorzystaniu funduszy spójności w ramach zasad pomocy państwowej, która jest niezbędna dla wsparcia odbudowy gospodarczej regionów i miast oraz obszarów wiejskich po pandemii COVID-19, nie doprowadziła do centralizacji władzy i do odebrania organom lokalnym i regionalnym ich prerogatyw.
22. Zorganizowała szczyt miejski poświęcony zrównoważonemu rozwojowi miast, korzystając z doświadczeń agendy miejskiej dla UE i odnowionej karty lipskiej.
23. Oparła się na wniosku dotyczącym „fali renowacji”, jak również na planie działania w ramach partnerstwa miejskiego na rzecz mieszkalnictwa przyjętym w listopadzie 2018 r. w celu przygotowania europejskiego programu na rzecz mieszkalnictwa pozwalającego uwzględnić tę problematykę w strategiach UE mających na nią wpływ.
24. Zaproponowała spójną i ambitną agendę UE na rzecz obszarów wiejskich, ukierunkowaną w szczególności na regiony oddalone, które są często zaniedbywane, a przez to kształtowała ściślejsze powiązania z obywatelami, żyjącymi na obszarach wiejskich, a zatem z definicji bardziej odizolowanymi od centralnych systemów sprawowania rządów. Ożywienie małych miasteczek i społeczności na obszarach wiejskich pozwoliłoby UE okazać im wymierne wsparcie i wzmocnić swoją legitymację na tych obszarach.
25. Zareagowała zdecydowanie na wyzwania, przed którymi staje turystyka europejska, zarówno za pośrednictwem krótkofalowego finansowania, jak i długofalowej strategii wychodzenia z kryzysu, co przełożyłoby się na większą odporność i zrównoważenie branży turystyki w przyszłości. W tym celu polityka spójności prowadzona w ramach długoterminowego budżetu unijnego na lata 2021–2027 musi gwarantować lepsze wykorzystanie potencjału kultury i turystyki. Nacisk należy kłaść nadal na konkurencyjność gospodarczą poprzez badania i innowacje, transformację cyfrową oraz europejski program w sprawie turystyki europejskiej.
26. Wdrożyła uaktualniony Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej, by wziąć w pełni pod uwagę skutki pandemii COVID-19 i nową sytuację w sektorze oświaty i szkoleń. Plan działania powinien także stać się katalizatorem szybkiego rozwoju narzędzi służących nauczaniu na odległość w regionach, miastach i na obszarach wiejskich, w mniej rozwiniętych regionach, szczególnie w szkołach, sprawiając, że umiejętności cyfrowe i w zakresie mediów staną się integralnym elementem uczenia się przez całe życie i że plan będzie platformą dzielenia się przez europejskie miasta i regiony oraz podmioty na całym świecie dobrymi praktykami.
27. Aktywnie angażowała władze lokalne i regionalne w ukończenie jednolitego rynku cyfrowego, korzystając z ich kluczowej roli w świadczeniu usług cyfrowych na rzecz obywateli i tworząc infrastrukturę cyfrową, jak również zarządzając nią. Należy także zadbać o ściśle monitorowanie i analizowanie zrównoważonych procesów przemian cyfrowych w regionach i miastach Europy, ze szczególnym uwzględnieniem znaczących różnic między miastami a obszarami wiejskimi.
28. Przeznaczyła większe fundusze i zadbała o edukację w związku z szybkim i wszechstronnym wdrożeniem infrastruktury cyfrowej, a w szczególności technologii 5G w UE, w tym w ramach przyszłego unijnego funduszu odbudowy gospodarczej, a jednocześnie o dostępność szerokopasmowego łącza internetowego i odpowiedniego sprzętu na obszarach wiejskich, górzystych i na wyspach, w regionach najbardziej oddalonych oraz na obszarach, które zmagają się z wyzwaniami demograficznymi.
29. Wsparła wdrażanie europejskiego obszaru edukacji do 2025 r. w ściślejszej synergii z europejską przestrzenią badawczą, by zapewnić wysokiej jakości edukację i szkolenia, a także równe i sprawiedliwe traktowanie w oświacie, jako odpowiedź na zmiany demograficzne oraz zjawisko drenażu mózgow. Komisja powinna również angażować KR w kształtowanie i wdrażanie w przyszłości środków w zakresie edukacji i szkoleń, jak również we wdrażanie Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności i Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej.

30. Przedstawiła naukową ocenę wpływu pandemii COVID-19 na przemiany demograficzne i zadbała o to, by przyszłe decyzje były dopasowane do lokalnych potrzeb i lokalnej specyfiki.
31. Potraktowała priorytetowo wsparcie dla organizacji – w tym non-profit – jak również dla MŚP, indywidualnych artystów i pracowników w świecie kultury i w sektorze kreatywnym, gdyż te właśnie podmioty i osoby ucierpiały szczególnie w związku z wybuchem pandemii COVID-19. W procesie usprawniania obowiązujących w UE ram strategicznych w dziedzinie kultury i w ramach kolejnego programu „Kreatywna Europa” należy w szczególności skoncentrować się na wzmocnieniu bogatej, europejskiej tkanki kulturowej, jak również lokalnej specyfiki i dziedzictwa oraz na ich zabezpieczeniu.
32. Zadbała o to, by unijne wsparcie pokryzysowe dla krajów kandydujących do członkostwa w UE i potencjalnych przyszłych kandydatów dotarło do lokalnych społeczności i o to, by dostatecznie zaangażowano w jego ramach władze lokalne i regionalne oraz wzmocniono ich możliwości działania, gdyż władze te mają zasadnicze znaczenie w demokratycznym umocowaniu zaangażowania UE w tych krajach. Jednocześnie nadal należy podkreślać zagrożenia związane z zawłaszczaniem struktur państwa na szczeblu lokalnym i przeciwdziałać temu zjawisku naruszającemu podstawy demokracji.
33. Zwiększyła wsparcie UE ukierunkowane na potrzeby władz lokalnych i regionalnych i ich stowarzyszeń w państwach partnerskich, w szczególności w krajach partnerskich południowego basenu Morza Śródziemnego oraz Partnerstwa Wschodniego, by stworzyć nową dynamikę na rzecz reform decentralizacyjnych i poprawić wyniki w dziedzinie sprawowania rządów, jak również wzmocnić dostrzegalność korzyści płynących ze strategii politycznych UE na wszystkich obszarach i na wszystkich poziomach zarządzania w krajach partnerskich. Powinno to obejmować stworzenie Szkoły Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego jak zaproponowano we wspólnym komunikacie nt. polityki na rzecz Partnerstwa Wschodniego po 2020 r.
34. Przyczyniła się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju, w tym przez aktywne zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w krajach partnerskich i wspieranie współpracy typu *peer-to-peer* w duchu partnerstwa i solidarności, w szczególności w świetle poważnych skutków pandemii COVID-19 na świecie i środków służących jej ograniczeniu.
35. Zaangażowała władze lokalne i regionalne w realizację i monitorowanie unijnej strategii na rzecz równości płci oraz uwzględniła środki i narzędzia zwiększające odporność na skutki kryzysu COVID-19 w kwestiach związanych z płcią.
36. Wykorzystała konferencję w sprawie przyszłości Europy jako sposobność do przemyśleń wraz z obywatelami oraz władzami lokalnymi i regionalnymi nad UE jako projektem opartym na podstawowych wartościach, takich jak demokracja, prawa podstawowe i praworządność, jak również nad koniecznymi zmianami w obecnych ramach instytucjonalnych w celu poprawy skuteczności i umocowania, jak również poczucia odpowiedzialności obywateli za projekt europejski.
37. W pełni zaangażowała KR oraz krajowe i regionalne parlamenty o kompetencjach ustawodawczych we wszystkie gremia konferencji w sprawie przyszłości Europy, zbliżając tym samym ten proces jak najbardziej do obywatela, oraz współpracowała z KR-em w tworzeniu pilotażowego modelu stałego i strukturalnego dialogu z obywatelami za pośrednictwem władz lokalnych i regionalnych umożliwiającego dwukierunkową komunikację między obywatelami i instytucjami UE, która mogłaby później służyć długofalowemu usprawnieniu procesu decyzyjnego w UE.
38. Wzmogła wysiłki, by zwalczać dezinformację, w tym na poziomie lokalnym i regionalnym, przez wsparcie niezależnych weryfikatorów informacji, kompetencji medialnych i dziennikarstwa wysokiej jakości, a jednocześnie podkreślała, że zwalczanie dezinformacji nie może być wykorzystywane jako usprawiedliwienie cenzury i ograniczania wolności słowa.
39. Przyjęła wszechstronne podejście do migracji, integracji i polityki azylowej, oparte na zasadach poszanowania podstawowych praw człowieka, pomocniczości, solidarności i zobowiązaniach międzynarodowych UE i jej państw członkowskich, a także zadbała o zwiększenie wspólnych wysiłków na rzecz ochrony zewnętrznych granic UE i wzmocniła walkę z nielegalną migracją i handlem ludźmi oraz współpracę z partnerami UE i z krajami pochodzenia i tranzytu. Należy również wzmocnić wsparcie dla władz lokalnych i regionalnych w ich zasadniczej roli w polityce integracji.
40. Poszła dalej drogą dobrej współpracy z KR-em w zakresie lepszego stanowienia prawa i promowania koncepcji „aktywnej pomocniczości”, a mianowicie przez sieć regionalnych centrów ds. oceny wdrożenia polityki UE (RegHub) oraz jego nową rolę w platformie ds. dostosowania się do wymogów przyszłości oraz przez wspieranie KR-u w tworzeniu RegHub 2.0, by mógł on jeszcze skuteczniej i na czas przekazywać informacje zwrotne na

temat doświadczeń z wdrażania polityki UE na poziomie lokalnym i regionalnym. Komisja powinna potwierdzić i rozwinąć te zasady w swym kolejnym komunikacie w sprawie lepszego stanowienia prawa.

41. Wzięła pod uwagę debaty na temat przyszłego programu prac Komisji Europejskiej, które odbyły się w parlamentach regionalnych, w związku z wnioskami grupy zadaniowej KE do spraw pomocniczości i proporcjonalności i projektem pilotażowym uruchomionym przez Europejski Komitet Regionów oraz Konferencję Europejskich Regionalnych Zgromadzeń Ustawodawczych (CALRE).

KR zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji instytucjom UE oraz prezydencjom Rady UE.

Bruksela, dnia 2 lipca 2020 r.

Apostolos TZITZIKOSTAS

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*
